

"Gafletle bakan adam, âlemin mevcudâtını düşman gibi muzır telâkki ederek tevahhuş eder. Ve eşyayı ecnebîler gibi görür. Çünkü, dalâlet nazarında mâzi ve istikbâl zamanlarındaki eşya arasında uhuvvet, kardeşlik rabıtası ve bağlantı yoktur." İzah?

"Yani, gafletle bakan adam, âlemin mevcudâtını düşman gibi muzır telâkki ederek tevahhuş eder. Ve eşyayı ecnebîler gibi görür. Çünkü, dalâlet nazarında mâzi ve istikbâl zamanlarındaki eşya arasında uhuvvet, kardeşlik rabıtası ve bağlantı yoktur. Ancak eşya arasında küçük, cüz'î bir alâka olur. Binaenaleyh, ehl-i dalâletin yekdiğerine olan uhuvvetleri, binler senelik uzun bir zamanda bir dakika kadardır."(1)

Kafir ya da gafil, Allah'a ve onun kainattaki tedbir ve iradesine inanmadığı ya da tam göremediği için, her şeyi tesadüfe veriyor. O zaman başına her an bir iş, bir musibet gelmesi muhtemeldir. Bu yüzden her şeyde bir endişe bir telaş duyar. Her hadise karşısında korkar ve titrer. "*Acaba bu musibet bana dokunur mu?*" der, hayatı zehir olur. Ve böylece her şeyi kendisini tehdit edebilecek bir düşman telakki etmeye başlar.

Allah'a, tahkiki bir şekilde iman ile tevekkül eden adam hiçbir şeyden korkmaz, hiçbir hadise karşısında titremez.

Cesaretin kaynağı hakiki ve sağlam imandır. Korkaklığın kaynağı ise imansızlık ve tevekkülsüzlüktür. Kalbinde iman olmayan birisi, bu yüzden her hadise karşısında titrer, her musibetten azap duyar ve her şeyi kendine düşman yapar.

Mümin ise, her şeyin tedbir ve dizgininin Allah'ın kudret elinde bildiği için, hiçbir şeyden endişe ve telaş etmez. Mümin bilir ki, Allah bir musibeti alına yazmış ise bundan kurtuluş yoktur; böyle düşünür ve teslim olur. Aynı şekilde, musibeti alına yazmamış ise, hiçbir güç o musibeti başına bela edemez. Bu tevekkül ve düşüncesi mümini rahatlatır ve cesur kılar.

Gafil için bütün eşya ve her şey, potansiyel bir düşman insanın huzurunu bozan bir mütecavizdir. Ehli iman bütün zarar ve menfaati Allah'tan bildiği için, eşyayı düşman ve mütecaviz olarak değil dost ve kardeş olarak değerlendiriyor.

(1) *bk.* [Lem'alar, Yirmi Dokuzuncu Lem'a'nın Tercümesi.](#)